

EVROPSKÁ INTEGRACE

G. Petříková, 2005

- Evropa – značně rozdrobený světadíl
- 44 států na ploše 10,5 mil. km²
- počet států se ve 20. století etapovitě zvyšoval – **dezintegrační tendence**
- konec 20. století – další státy vznikly rozpadem několika federací: ČSFR, Jugoslávie, SSSR

Integrace

- Myšlenka evropské jednoty pochází z období 2. světové války (myšlenky panevropského hnutí z konce 20. let).
- Nutnost koordinace zahraniční, obranné a hospodářské politiky - zamezení dalším konfliktům na kontinentě, protekcionismu národních ekonomik, mocenským ambicím států (Německo během 2. sv. v., později SSSR).
- Během studené války (rozdělení Evropy na dva odlišné politické i hospodářské bloky) nutnost posílení Evropy z důvodu rostoucího tlaku sovětského bloku.

- Vznik vojenských a hospodářských uskupení:
Evropský „západ“: Severoatlantická aliance - **NATO** (1949), Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci – OEED dnes **OECD** (1948), **Rada Evropy** - CoE (1949).

Evropský „východ“: **Varšavská smlouva** (1955 - 91) a Rada vzájemné hospodářské pomoci - **RVHP** (1949 - 91) .

Postoje evropských mocností

- Francie – obava z rostoucí německé síly a amerického vlivu (veto britské žádosti o členství v evrop. organizacích).
- Německo – snaha o nejužší spolupráci v rámci Evropy, udržování vztahů s USA.
- Británie – byla zprvu více izolovaná, vazba na Britské společenství národů a USA, rezervovaný vztah vůči evrop. strukturám .

Původní podoby evropského sjednocování

- Federalistická orientace – předpokládala sjednocení směrem ke Spojeným státům evropským.
- Mezivládní orientace – usilovala o užší spolupráci jednotlivých vlád, které si měly ponechat své pravomoci.

Maastrichtská smlouva a Evropský měnový systém – kombinace mezivládního principu, federalizace a pragmatismu.

Proces vytváření EU

- *Klíčové mezníky:*

Pařížská smlouva o vzniku Evropského společenství uhlí a oceli – **ESUO** (1951)

Římské smlouvy o vytvoření Společenství pro atomovou energii - **EURATOM** a Evropského hospodářského společenství - **EHS** (1957)

- **Cíle Římských smluv:**

- Vytvoření společného trhu členských zemí (Belgie, Francie, Německo, Nizozemsko, Itálie a Lucembursko)
- Odstranění překážek volného pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu
- Společná hospodářská politika
- Sjednocování legislativy

Proces vytváření EU

- *Další klíčové mezníky:*

Spojení **ESUO** (Evropské společenství uhlí a oceli), **EURATOM** a **EHS** v Evropské společenství – **ES** v roce 1967

Smlouva o Evropské unii - Maastrichtská smlouva v roce 1993 (12 členů, 1995 +3 členové: Švédsko, Rakousko, Finsko)

- Podstata **Maastrichtské smlouvy:**

- společná zahraniční a bezpečnostní politika
- spolupráce v justici a vnitřních věcech
- harmonogram zavádění jednotné evropské měny
- rozšíření pravomocí Evropského parlamentu

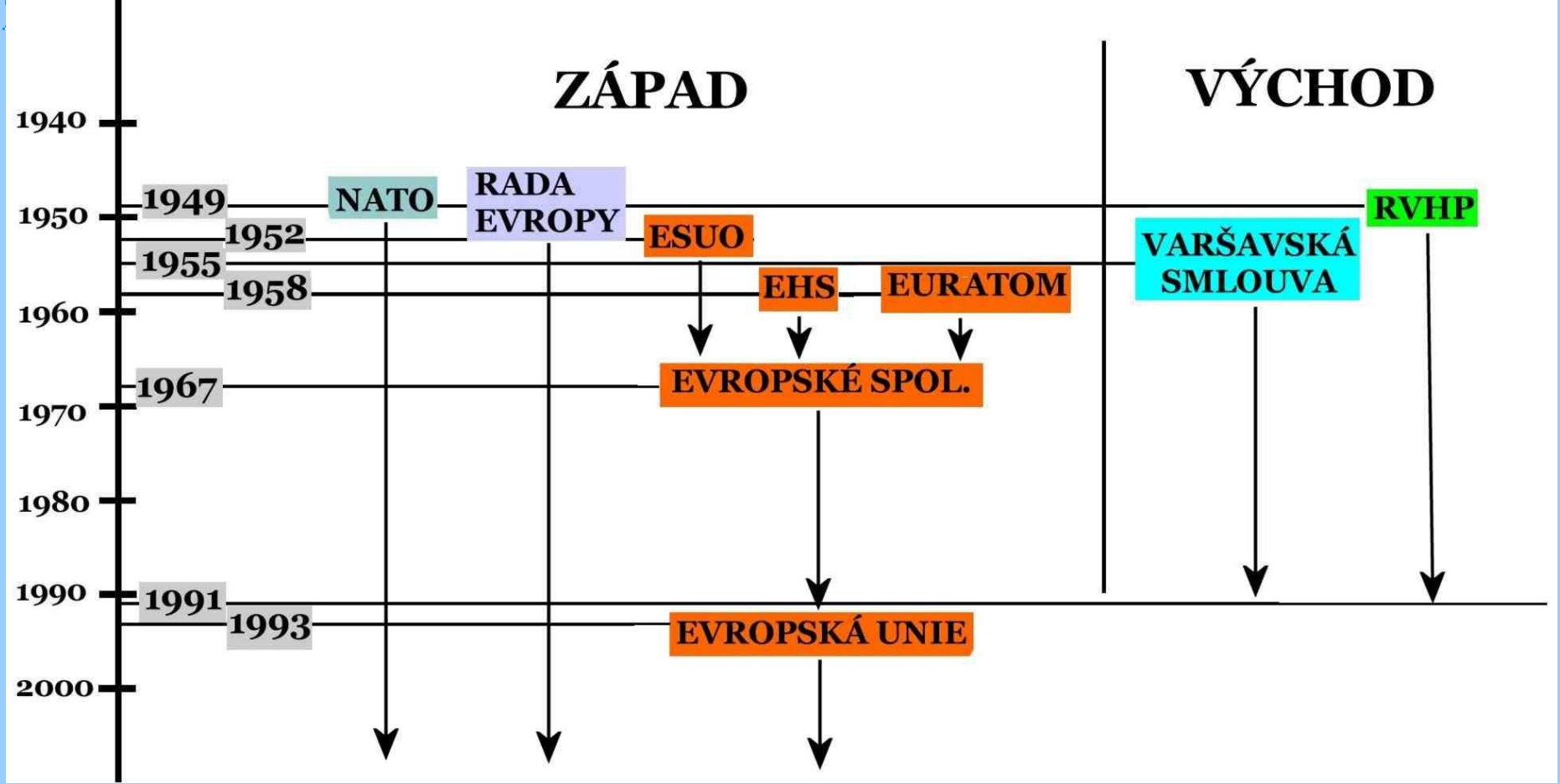
Proces vytváření EU

- Poslední dokument - **Amsterodamská smlouva (1999)** rozšiřuje Maastrichtskou smlouvu např. o:
  - prohloubení společné zahraniční a bezpečnostní politiky
  - harmonizaci vízové a přistěhovalecké politiky
- Začátek 21. století – **noví členové** z řad ekonomicky se transformujících států střední a východní Evropy (Česká republika, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Slovinsko, Malta a Kypr) a další **kandidáti na členství** (Bulharsko, Chorvatsko, Rumunsko a Turecko)

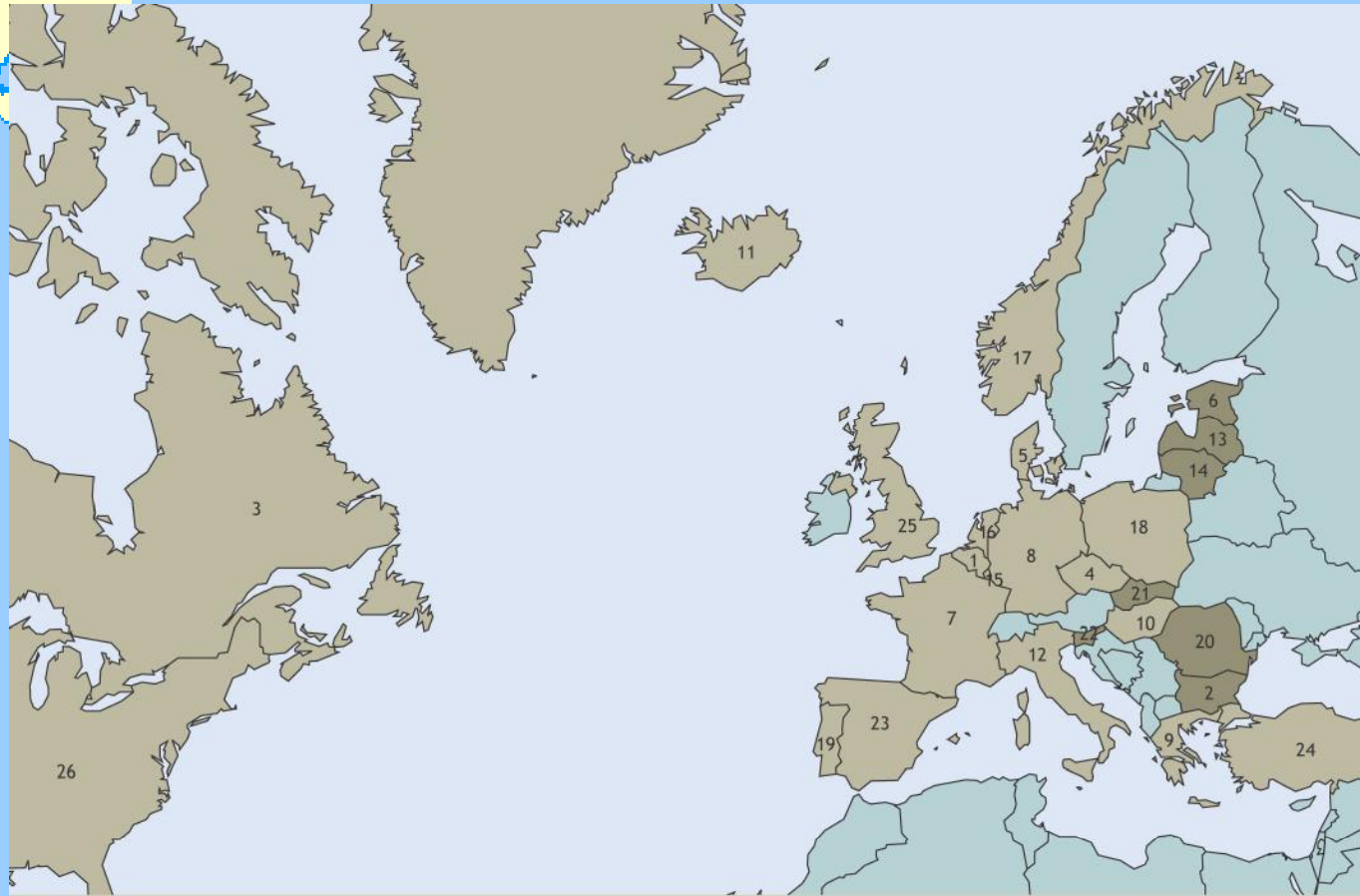
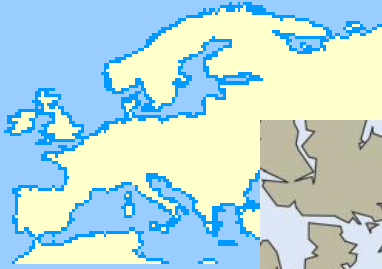
- Státy EU tvoří od roku 1994 se členy Evropského sdružení volného obchodu – ESVO/**EFTA** (1960) jednotný volný trh – **Evropský hospodářský prostor** EHP/EEA (členové i Norsko, Island, a Lichnštejnsko. Švýcarsko je pouze členem EFTA (odmítnutí členství v referendu)

členové EU + členové EFTA → EEA (mimo Švýcarsko)

NATO

<http://www.nato.int>

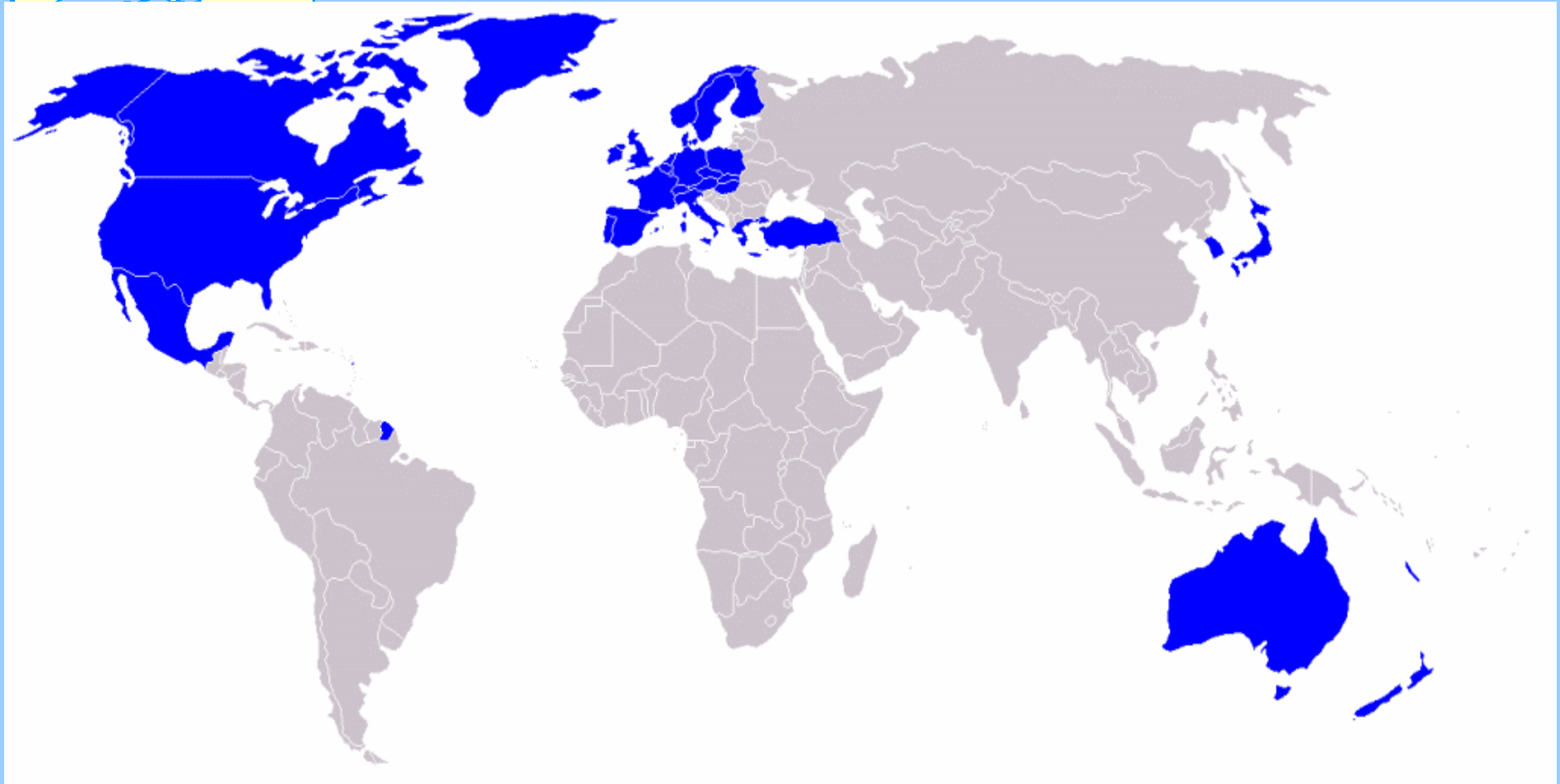
NATO members   NATO members since 2004

Belgium (1)	Germany (8)	Luxembourg (15)	Slovakia (21)
Bulgaria (2)	Greece (9)	Netherlands (16)	Slovenia (22)
Canada (3)	Hungary (10)	Norway (17)	Spain (23)
Czech Republic (4)	Iceland (11)	Poland (18)	Turkey (24)
Denmark (5)	Italy (12)	Portugal (19)	United Kingdom (25)
Estonia (6)	Latvia (13)	Romania (20)	United States (26)
France (7)	Lithuania (14)		

OECD

<http://www.oecd.org>

Evropská unie

- je společenství demokratických států, spojených zásadami svobody, právního státu a úcty k lidským právům, jež se rozhodly vzájemně spolupracovat a postupně se integrovat v nadnárodní strukturu, která je výhodná pro všechny zúčastněné země
- **tři pilíře:**
  - jednotný trh bez vnitřních hranic, komunitární právo nadřazené právu národnímu
  - společná zahraniční a bezpečnostní politika
  - spolupráce v oblasti justice a vnitřních věcí

Evropská unie

- Vrcholný orgán – **Evropská rada** – nejvyšší představitelé členských zemí (předsedové vlád příp. prezidenti)
- Výkonný orgán – **Evropská komise** (komisaři jmenovaní na 5 let), kontrola plnění zásadních dokumentů a usnesení
- **Evropský parlament** (Strasbourg) - volení poslanci, seskupení podle politických stran

- Zavedení společné měny 1. 1. 1999 – eura – 12 států (Británie, Dánsko, Švédsko a členové přijatí v roce 2004 se ke společné měně zatím nepřipojili)

Odkazy na stránky organizací:

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

<http://www.oecd.org>

Severoatlantická aliance <http://www.nato.int>

Evropská unie <http://europa.eu.in>

Rada Evropy <http://www.coe.int>

Evropské sdružení volného obchodu <http://www.efta.int>

Smluvní obchodní politika v rámci EU Rozšíření Schengenského prostoru

Otázky a úkoly:

1. Podle mapy znázorňující postupné rozšiřování EU vyberte její ustavující členy.
2. Které další státy se postupně k evropské integraci připojovaly?
3. Uveďte význam Římských smluv, Maastrichtské a Amsterodamské smlouvy.
4. Najděte členy EU i na jiných kontinentech a vysvětlete.
5. Ověřte, jsou-li závislá území členských zemí EU automaticky členy EU.
6. Jaké je postavení Švýcarska?